

Ανάλυση στα γεγονότα

Η περί ασύλου νομοθεσία και οι πιέσεις

Οχι παράδοση αμαχητί

Του **ΝΙΚΟΥ ΜΑΡΚΑΤΟΥ***

Ο σεβασμός στην ιδέα του πανεπιστημιακού ασύλου υπήρξε απόλυτος ακόμη και σε οριακές καταστάσεις στη χώρα μας, όπως στη διάρκεια της γερμανικής κατοχής. Από τη Μεταπολίτευση μέχρι σήμερα, όμως, η ιδέα του πανεπιστημιακού ασύλου έγινε αντικείμενο κατάχρησης από χρήστες και παραβιαστές, που δεν είχαν καμία σχέση ούτε με τον ακαδημαϊκό χώρο ούτε με την οργανική σύνδεση του πανεπιστημίου με την κοινωνία, που θα παρείχε θεμιτά το ακαδημαϊκό έδαφος στα κοινωνικά αιτήματα.

Η διαδικασία κακοποίησης της ιδέας του ασύλου ανάμεσα στη διελκυστίνδα της ασυδοσίας και της καταστολής συνδέθηκε πρακτικά τόσο με τις αδυναμίες ενός διαρκούς και ζωντανού ελέγχου του πανεπιστημιακού χώρου από τους φορείς του όσο και από τον αυξανόμενο παρεμβατικό, πλην όχι συντονισμένο με τις λειτουργίες των πανεπιστημιακών φορέων, ρόλο της Πολιτείας.

Η πορεία αυτή, φθοράς και αδυναμίας οργανικής υποστήριξης του πανεπιστημιακού ασύλου, έδωσε έδαφος στην ανάπτυξη εκτεταμένης φιλολογίας και πιέσεων να αναλάβει η Πολιτεία την επιτήρηση της τάξης στα ΑΕΙ.

Όμως το ζητούμενο μπορεί να ικανοποιηθεί απλά με τη σωστή εφαρμογή του ισχύοντος νόμου που δεν χρειάζεται καμία τροποποίηση, αλλά απαιτεί την ενεργοποίηση των πανεπιστημιακών δυνάμεων για την κατοχύρωση και περιφρούρηση του ασύλου.

Όσον αφορά την πρακτική άποψη του θέματος, υπάρχουν άραγε πολλοί που πιστεύουν ότι οι παραβιαστές του ασύλου δεν θα εισέλθουν στον πανεπιστημιακό χώρο επειδή καταργήθηκε το άσυλο; Μπορεί δηλαδή κανείς να ισχυρισθεί ότι οι κλέφτες εισβάλλουν στα σπίτια μας για να εκμεταλλευτούν το οικογενειακό άσυλο;

Η βία έχει πρόσωπο και έχει αίτια. Αδειες ψυχές, άδειες ζωές, συσσώρευση αντιφάσεων, σε μια κοινωνία που γίνεται όλο και λιγότερο ικανή να δώσει αξίες, ελπίδες, οράματα, κοινωνία που παράγει αβεβαιότητα, ανεργία, διαφθορά, αναλγησία, υποκρισία και αναξιοπιστία των ποικιλώνυμων ηγεσιών της.

Φταίνε άραγε οι θεσμοί γι' αυτά; Και επιπλέον, ποιος θα προστατεύει, εάν καταργηθεί το άσυλο, τους φοιτητές μας που μπορεί να πραγματοποιήσουν μια «δικαιολογημένη» ειρηνική κατάληψη ή άλλη διαμαρτυρία για πραγματικά εκπαιδευτικά προβλήματα; Με το άσυλο δεν υπήρξε ποτέ πρόβλημα στα γνωστά γεγονότα του παρελθόντος. Άσυλο δεν σημαίνει ασυλία, είναι προφανές. Άσυλο και βία δεν συνυπάρχουν.

Η ομόφωνη απόφαση της Συγκλήτου του ΕΜΠ τον Σεπτέμβρη του 1991 δηλώνει σαφώς ότι η έκρηξη βίας (που προφανώς παρεμποδίζει την ελεύθερη διακίνηση των ιδεών) καταλύει αυτόματα το άσυλο. Αλλωστε, και ο ισχύων νόμος ρητά προβλέπει την αυτεπάγγελτη παρέμβαση της Πολιτείας όταν συντελούνται αυτόφωρα κακουργήματα ή εγκλήματα κατά της ζωής, διάταξη την οποία ουδέποτε ενεργοποίησαν οι απόντες-παρόντες επί τόπου εκπρόσωποι των Αρχών της. Ασφαλώς, το πολιτικό κόστος ήταν αρκετά μεγάλο, ώστε να δικαιολογεί μια τέτοια αδράνεια.

Το πραγματικό πρόβλημα είναι η στάθμιση του κόστους της εισόδου στο πανεπιστημιακό άσυλο των κρανοφόρων.

Ποιος σας είπε στα σίγουρα ότι η είσοδος της Αστυνομίας μέσα στη νύχτα θα έχει ως αποτέλεσμα λιγότερες ζημιές ή ότι θα είναι αναίμακτη; Οι Σύγκλητοι οφείλουν, επομένως, να σταθμίζουν τα γεγονότα επιτόπου με συνεχή παρακολούθηση και να αποφασίζουν με γνώμονα την προστασία της ζωής, της σωματικής ακεραιότητας των προσώπων και της δημόσιας περιουσίας. Αλίμονο αν παραδώσουμε a priori αυτό τον ρόλο στους κρατικούς κατασταλτικούς φορείς. Εμείς οι δάσκαλοι δεν μετράμε τους νέους σαν απρόσωπο σύνολο και αριθμό, ώστε το ξημέρωμα πέντε πάνω, πέντε κάτω, ε, και τι έγινε; Από τα χέρια μας δεν θα πάρτε ποτέ το άψυχο σώμα του έφηβου γιου σας.

Υπάρχει βεβαίως σοβαρό πρόβλημα πρόληψης και δεν μπορεί να περάσουν απαρατήρητα ούτε οι κλοπές ούτε και οι δεκάδες σύριγγες στις πανεπιστημιούπολεις μας. Η ευθύνη της Πολιτείας εδώ είναι μεγάλη, γιατί πώς να φυλαχθούν πολυτεχνιούπολεις 100 στρεμμάτων με λιγότερους από 10 φύλακες που μας διαθέτει;

Η ευθύνη η δική μας όμως είναι ακόμα μεγαλύτερη, γιατί αποτυγχάνουμε συνεχώς, παρά τις σοβαρές προσπάθειες που έγιναν στο παρελθόν, να οργανώσουμε, σε συνεργασία μεταξύ ΕΦΕΕ και Συγκλήτων, ένα σχέδιο ομάδων μόνιμης περιφρούρησης, η οποία και αποτελεί στοιχείο της ακαδημαϊκής λειτουργίας.

Και θα αποτυγχάνουμε και στο μέλλον, εφόσον και ενόσω το φοιτητικό κίνημα παρεπιδημεί.

Ετσι, οι πιέσεις επί του ασύλου θα αυξάνουν καθημερινά, καθώς τα ΜΜΕ θα εξακολουθούν να απλοποιούν τα γεγονότα μέχρι διαστρέβλωσης και οι δύο πόλοι, θέαμα-θεατής, αντί να αποτελούν το φρένο αλλήλων, θα αλληλοσπρώχνονται στην υπερβολή που θα παρασύρει στο τέλος όλους μας. Κρίμα, γιατί έτσι υποκύπτουμε ουσιαστικά στη βία, αναιρώντας τους θεσμούς μας. Καμία οργανωμένη κοινωνία δεν πρέπει να υποκύπτει στις επιταγές της βίας, γιατί πρέπει εμείς;

Οι πιέσεις που δέχεται το Universitas από τις δυνάμεις της αγοράς είναι αφόρητες, ώστε δύσκολα θα μπορέσει να αντισταθεί, μέσα στο γενικευμένο πλαίσιο της ορθολογικής «εκσυγχρονιστικής» διαλεκτικής των καιρών μας. Ας διατηρήσουμε τουλάχιστον όσο μπορούμε την αξιοπρέπεια των ακαδημαϊκών θεσμών μας, έστω και ενάντια σε γκάλοπ του 98%. Αλλωστε, θυμηθείτε ότι το γκάλοπ του Γολγοθά, έδειξε 98% «σταύρωσον, σταύρωσον». Και αν η Ιστορία δεν δικαιώσει το αποτέλεσμα της δημιουργικής αντίδρασής μας, θα δικαιώσει σίγουρα την προσπάθειά μας. Γιατί δεν θα έχουμε παραδοθεί αμαχητί, και μάλιστα με αποφάσεις των Συγκλήτων μας.

* Καθηγητής ΕΜΠ, πρόεδρος Σχολής Χημικών Μηχανικών, τ. πρύτανης